

PRÁVO, 11. 7. 2011

Babyboxy jako zástupný problém

Ohlas na článek

V Ženevě byli „grilování“ české vládní delegace Výborem pro práva dítěte přítomni dva zástupci českých neziskovek (NNO) působících v daném oboru. Jako koordinátora české Aliance NNO za práva dětí, v níž spolupracuje patnáct takových organizací, mne tam pozvala celosvětová Skupina NNO Koalice pro Úmluvu o právech dítěte (CRC).

S Výborem jsme se sešli v Ženevě už v únoru a znovu v předvečer projednávání (ne)plnění CRC v ČR. Mohu tedy ujistit, že 18 jeho členů-expertů záležitostem dětí perfektně rozumí a o situaci u nás má úplné informace. Tím spíše, že zpravodajem Výboru v této věci byl Peter Guráň, který předtím pracoval jako šéfreferent pro dětská práva na slovenském ministerstvu školství a vědy. (Mimochodem, o takové funkci v ČR jsem nikdy neslyšel.)

Během onoho „grilování“ jsem si dělal poznámky, a tak mohu říci, že téma babyboxy bylo to nejméně důležité, o co se členové výboru zajímali. Z devítihodinového zasedání mu nevěnovali víc než tři minuty. Soustředili se na projednávání více než stovky jiných ústních dotazů.

V nich, stejně jako pak v závěrečných doporučeních výboru, dominovala jako červená nit absence politické vůle v Česku zabývat se dětskými právy. Za celých 22 let od podpisu Úmluvy o právech dítěte prezidentem Havlem, resp. za 20 let od její ratifikace parlamentem se totiž u nás žádná vláda ani nepokusila vytvořit systémové předpoklady jejího naplnění.

Zpravodaj Guráň tak musel konstatovat, že osmdesát procent minulých doporučení výboru vládě České republiky z ledna 2003 zůstalo nenaplněno. Až na prvním místě jsou pak peníze – z celkových 76 odstavců letošních doporučení výboru k různým aspektům dětských práv se v plných 21 konstatuje, že náš stát pro ně neposkytuje mj. finanční (či navíc i personální) zajištění, resp. se

doporučuje takové zajištění vytvořit.

Všechno ostatní, včetně babyboxů, jsou jenom důsledky selhání této základní funkce státu ve vztahu k více než dvěma miliónům dětí (do 18 let) u nás.

Proto na rozdíl od europoslankyně Zuzany Roithové (I světová organizace se může mýlit, Právo 8. 7.) já výhrady vůči babyboxům chápu. Sdílejí je totiž i prakticky všichni čeští odborníci. Výhrady se ale netýkají Ludvíka Hesse a jeho obdivuhodné neplacené práce odváděné ve prospěch dětí.

Avšak tak jako Evropský soud pro lidská práva přijímá žaloby občanů proti jejich státům až poté, co vyčerpali všechny možnosti u vnitrostátních soudů, stejně i babyboxy nesmějí být ničím víc než prostředkem poslední záchrany. I Ludvík Hess dobře ví, že většina matek, jež děti odkládají ze sociálních důvodů, by svoje děťátko nezabila, a očekával, že zachrání jednoho novorozence tak jednou za pět let. Jenomže teď už se dočítáme o odložení dítěte do boxu každý den!

Stát rezignoval na svou povinnost předcházet odkládání dětí ze sociálních důvodů a hodil na bedra občanského sdružení, jemuž nedává ani korunu, aby řešilo důsledky jeho nečinnosti. Můžeme se jen dohadovat, zda jde o zanedbání, nebo úmysl. Výbor expertů v Ženevě na to jen poukázal.

Miroslav Prokeš